Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 28. januára 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Verejné zákazky — Články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ — Smernica 2004/18/ES — Služby zdravotníckej prepravy — Vnútroštátna právna úprava oprávňujúca územné orgány zdravotníctva poveriť činnosťami zdravotníckej prepravy dobrovoľnícke združenia spĺňajúce právne a registračné povinnosti, a to priamym zadaním a bez zverejnenia, za náhradu vynaložených nákladov — Prípustnosť“

Vo veci C-50/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (Regionálny správny súd v Piemonte, Taliansko) z 9. januára 2014 a doručený Súdnemu dvoru 3. februára 2014, ktorý súvisí s konaním:

Consorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA) a i.

proti

Azienda sanitaria locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL TO4),

Regione Piemonte,

za účasti:

Associazione Croce Bianca del Canavese a i.,

Associazione nazionale pubblica assistenza (ANPAS) – Comitato regionale Liguria,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda štvrtej komory T. von Danwitz, vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, sudcovia D. Šváby (spravodajca), A. Rosas, E. Juhász a C. Vajda,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Consorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA) a i., v zastúpení: M. Bellardi a P. Troianello, avvocati,

* Jazyk konania: taliančina.

— Azienda sanitaria locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL TO4), v zastúpení: F. Dealessi, avvocato,

— Associazione Croce Bianca del Canavese a i., v zastúpení: E. Thellung De Courtelary a C. Tamburini, avvocati,

— Associazione nazionale pubblica assistenza (ANPAS) – Comitato regionale Liguria, v zastúpení: R. Damonte, avvocato,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a T. Müller, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: L. Pignataro-Nolin a A. Tokár, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Consorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA) a dvoma prevádzkovateľmi podnikov poskytujúcich prepravu (ďalej len „CASTA a i.“) na jednej strane a Azienda sanitaria locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL TO4) [miestna zdravotnícka agentúra pre Ciriè, Chivasso a Ivrea (ASL TO4)] a Regione Piemonte (región Piemont) na druhej strane jednak vo veci zadania služby zdravotníckej prepravy pacientov podrobujúcich sa dialýze do rôznych zdravotníckych zariadení na obdobie od júna do decembra 2013 bez verejného obstarávania združeniu Associazione Croce Bianca del Canavese a viacerým iným dobrovoľníckym združeniam (ďalej len „Associazione Croce Bianca a i.“) a jednak vo veci oprávnenosti súvisiacich výdavkov.

Právny rámec

Právo Únie

3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132), zmenená a doplnená nariadením Komisie (EÚ) č. 1251/2011 z 30. novembra 2011 (Ú. v. EÚ L 319, s. 43, ďalej len „smernica 2004/18“), obsahuje vo svojom článku 1 ods. 2 a 5 tieto definície:

„2. a) ‚Verejné zákazky‘ sú zmluvy s peňažným plnením, uzavreté písomne medzi jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi, ktorých predmetom je vykonanie prác, dodávka výrobkov alebo poskytnutie služieb v zmysle tejto smernice.

…

d) ‚Verejné zákazky na služby‘ sú iné verejné zákazky ako verejné zákazky na práce alebo na dodávku tovaru, ktorých predmetom je poskytnutie služieb uvedených v prílohe II.

…

5. ‚Rámcová dohoda' je dohoda medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi a jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi, ktorej cieľom je stanoviť podmienky upravujúce zákazky, ktoré sa budú zadávať počas daného obdobia, najmä pokiaľ ide o cenu a prípadne aj o predpokladané množstvo."

4 Uplatniteľnosť smernice 2004/18 na zadávanie verejných zákaziek na služby podlieha rôznym podmienkam, najmä pokiaľ ide o hodnotu týchto zákaziek a povahu predmetných služieb.

5 Na jednej strane v súlade s článkom 7 písm. b) prvou a treťou zarážkou smernice 2004/18 sa táto smernica vzťahuje najmä na verejné zákazky na služby, ktorých hodnota (bez dane z pridanej hodnoty) je najmenej 200 000 eur a ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe II A tejto smernice, ktoré sú zadávané inými verejnými obstarávateľmi, ako sú ústredné orgány štátnej správy uvedené v prílohe IV uvedenej smernice, alebo ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe II B tej istej smernice. Podľa článku 9 ods. 9 tejto smernice sa pri rámcových dohodách vychádza z najvyššej predpokladanej hodnoty všetkých zákaziek predpokladaných počas celej doby platnosti predmetnej rámcovej dohody. Článok 9 ods. 8 písm. b) bod ii) smernice 2004/18 spresňuje, že v prípade zákaziek na služby bez pevne stanovenej doby sa vychádza z mesačnej hodnoty takejto zákazky vynásobenej 48.

6 Na druhej strane v zmysle článkov 20 a 21 smernice 2004/18 sa zákazky, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe II A tejto smernice, zadávajú v súlade s článkami 23 až 55 tejto smernice a na zákazky, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe II B uvedenej smernice, sa vzťahuje len článok 23 a článok 35 ods. 4 tejto smernice, ktoré sa týkajú technických špecifikácií a oznámenia o výsledku zadávacieho konania. Podľa článku 22 smernice 2004/18 sa zákazky, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe II A tejto smernice a služby uvedené v prílohe II B tejto smernice, zadávajú v súlade s článkami 23 až 55 uvedenej smernice, ak je hodnota služieb uvedených v prílohe II A vyššia ako hodnota služieb uvedených v prílohe II B, v ostatných prípadoch sa zákazky zadávajú len v súlade s článkom 23 a článkom 35 ods. 4 uvedenej smernice.

7 V prílohe II A smernice 2004/18 sú pod kategóriou číslo 2 uvedené služby pozemnej dopravy vrátane služieb pancierových automobilov a kuriérskych služieb, okrem prepravy poštových zásielok. V prílohe II B tejto smernice sú pod kategóriou číslo 25 uvedené zdravotnícke a sociálne služby.

8 Napokon podľa článku 32 ods. 2 smernice 2004/18 uzatvorenie rámcovej dohody implikuje, že verejní obstarávatelia sa spravujú procesnými pravidlami stanovenými v tejto smernici pri všetkých etapách tejto dohody až po zadanie zákaziek na základe tejto dohody.

Talianske právo

9 Talianske vnútroštátne a regionálne právo pri uplatňovaní zásady solidarity stanovenej článkom 2 Ústavy Talianskej republiky a zásady subsidiarity, ktorú zabezpečuje článok 118 Ústavy Talianskej republiky, priznáva dobrovoľníckym združeniam, ktoré charakterizuje neziskovosť, prevaha služieb poskytovaných vo forme dobrovoľníctva a okrajový charakter obchodných a výrobných činností, aktívnu úlohu pri poskytovaní zdravotníckych služieb.

10 Články 1 a 45 zákona č. 833, ktorým sa zriaďuje národná zdravotná služba (legge n. 833 – Istituzione del servizio sanitario nazionale) z 23. decembra 1978 (riadna príloha GURI č. 360 z 28. decembra 1978), uznávajú v rámci fungovania národnej zdravotnej služby úlohu dobrovoľníckych združení a inštitúcií zriadených na základe zásady združovania na účely prispievať k dosahovaniu inštitucionálnych cieľov tejto služby. Tento príspevok sa má realizovať na základe zmlúv uzatvorených s miestnymi zdravotnými strediskami v súlade s programom a právnymi predpismi, ktoré boli prijaté na regionálnej úrovni.

11 Dobrovoľnícky charakter takejto účasti je na národnej úrovni vymedzený rámcovým zákonom č. 266 o dobrovoľníctve (legge n. 266 – Legge-quadro sul volontariato) z 11. augusta 1991 (GURI č. 196 z 22. augusta 1991, ďalej len „zákon č. 266/1991“). Článok 1 tohto zákona stanovuje zásadu uznávania dobrovoľníckej činnosti takto:

„Talianska republika uznáva sociálnu hodnotu a úlohu dobrovoľníckej činnosti ako výraz formy solidarity a plurality, ktoré podnecujú rozvoj so zachovaním autonómie a podporujú priamy príspevok k napĺňaniu cieľov sociálneho, občianskeho a kultúrneho charakteru, ktoré sú stanovené štátom, regiónmi, autonómnymi provinciami Trento a Bolzano a územnými celkami.“

12 Podľa článku 3 zákona č. 266/1991 sa za dobrovoľnícke združenie považuje každá organizácia založená na účely výkonu dobrovoľníckej činnosti s využitím, v rozhodujúcej a prevažujúcej miere, osobného, dobrovoľného a bezodplatného plnenia vlastných členov s tým, že rovnakým článkom sa takejto organizácii umožňuje využívať zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby len v rozsahu potrebnom na jej riadnu prevádzku alebo pre potreby kvalifikovaných alebo špecializovaných činností. Tento článok tiež stanovuje, že dobrovoľnícke organizácie vykonávajú svoju činnosť prostredníctvom vlastných štruktúr alebo v rámci verejných, alebo na ne zmluvne napojených štruktúr.

13 Článok 5 zákona č. 266/1991 stanovuje spôsoby financovania dobrovoľníckych združení. Medzi ne patria náhrady plynúce zo zmlúv uzatvorených s verejnými subjektmi a príjmy z obchodných alebo okrajových výrobných činností.

14 Napokon článok 7 tohto zákona upravuje uzatváranie takýchto zmlúv s verejnými subjektmi, ktoré musia tvoriť rámec pre činnosť združení, najmä pokiaľ ide o kvalitu plnení, a musia tiež upravovať podmienky náhrady vynaložených nákladov.

15 Toto vymedzenie je spresnené a na úrovni regiónu Piemont vykonané regionálnym zákonom č. 38 o propagácii a podpore dobrovoľníctva (legge regionale n. 38 – Valorizzazione e promozione del volontariato) z 29. augusta 1994. Článok 9 tohto zákona stanovuje, že zmluvy uzatvorené medzi týmto regiónom a územnými celkami alebo inými verejnými subjektmi so sídlom na jeho území na jednej strane a dobrovoľníckymi organizáciami na druhej strane musia označovať druh dotknutých užívateľov, služby, ktoré sa majú poskytovať, a podmienky ich poskytovania, podmienky náhrady nákladov na poistenie a preukázaných výdavkov, ktoré zmluvná organizácia vynaložila na účely činnosti, ktorá je predmetom uvedenej zmluvy, ako aj spôsob kontroly vykonávania tejto zmluvy aj prostredníctvom pravidelných stretnutí osôb zodpovedných za verejné služby s osobami zodpovednými za prevádzku tejto organizácie.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

16 V rámci národnej zdravotnej služby ASL TO4 poskytuje pre pacientov podrobujúcich sa dialýze prepravné služby, čím zabezpečuje, aby mali tieto osoby fyzický prístup do zdravotníckych zariadení v prípade, že sa do nich samy nemôžu dostať. Táto služba spĺňa dvojitý cieľ, a to fyzickú aj ekonomickú prístupnosť zdravotnej starostlivosti poskytovanej v rámci národnej zdravotnej služby.

17 Rozhodnutím č. 381 z 31. mája 2013 generálny riaditeľ ASL TO4 zadal zákazku na uvedenú službu na základe zmluvy na obdobie od júna do decembra 2013 dobrovoľníckym združeniam pridruženým k Associazione nazionale pubblica assistenza (ANPAS) – Comitato regionale Piemonte (Národné združenie verejnej pomoci – Regionálny výbor pre Piemont), a to združeniu Associazione Croce Bianca a i. Účastníci konania vo veci samej, ktorí predložili písomné pripomienky Súdnemu dvoru, uviedli rôzne sumy, pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky určené na súvisiace náklady počas tohto obdobia, v rozpätí od 195 975,37 do 277 076,61 eura.

18 CASTA a i. vykonávajúci činnosť v odvetví poskytovateľov taxislužby a požičovní motorových vozidiel so šoférom alebo ich zástupcovia napadli toto rozhodnutie na Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (Regionálny správny súd v Piemonte), pričom najmä namietali, že došlo k porušeniu práva Únie. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že CASTA a i. poskytovali službu, o ktorú ide vo veci samej, agentúre ASL TO4 do 30. mája 2013.

19 Z tohto spisu navyše vyplýva, že Výkonný orgán regiónu Piemont (Giunta regionale del Piemonte) a ANPAS – Comitato regionale Piemonte ako územná koordinačná organizácia uzatvorili dohodu s cieľom upraviť vzťahy medzi miestnymi zdravotníckymi agentúrami v tomto regióne a dobrovoľníckymi združeniami, pokiaľ ide o služby zdravotníckej prepravy. Táto dohoda bola schválená rozhodnutím Regionálnej rady Piemontu z 12. novembra 2007 a jej platnosť bola predĺžená.

20 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že celkovým predmetom zmluvy, o ktorú ide vo veci samej, je rad prepravných služieb ako pohotovostná preprava, v rámci ktorej preprava pacientov podrobujúcich sa dialýze predstavuje len nepatrnú časť. Navyše ASL TO4 podľa vnútroštátneho súdu uzatvorila zmluvy s inými dobrovoľníckymi združeniami, ktorých predmetom bolo tiež poskytovanie zdravotníckej prepravy, ktoré však nie sú predmetom konania vo veci samej. Podľa tohto súdu sa v uvedených zmluvách uvádza, že nahradiť možno len skutočné náklady zodpovedajúce preukázaným nákladom. Vnútroštátny súd spresnil, že upravené je aj pridelenie miestnosti v blízkosti budovy nemocnice, ako aj priznanie stravných lístkov pre osoby zabezpečujúce poskytovanie služieb uvedených v týchto zmluvách, ale domnieva sa, že tieto opatrenia nie sú v rozpore so zásadou obmedzenia finančných prevodov len na náhradu odôvodnených nákladov, pretože tieto náklady len umožňujú poskytovanie predmetných služieb v celom rozsahu so zohľadnením pohotovostnej zdravotníckej prepravy.

21 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že poverenie dobrovoľníckych združení predmetnými službami umožnilo agentúre ASL TO4 dosiahnuť výrazné úspory na nákladoch zabezpečovanej služby.

22 Vnútroštátny súd uviedol, že sa zdá, že právo Únie vyhradzuje poskytovaniu služieb v sociálnej a zdravotnej oblasti osobitné postavenie, ak sa členský štát rozhodne ich realizáciou poveriť neziskové organizácie. V tejto súvislosti odkazuje na rozsudok Sodemare a i. (C-70/95, EU:C:1997:301), ako aj na prípravné práce na novej smernici v oblasti verejného obstarávania, ktoré v tom čase prebiehali a ktoré odvtedy viedli k prijatiu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, s. 65), osobitne na jej odôvodnenie 28. Toto odôvodnenie predovšetkým stanovuje, že táto smernica by sa nemala uplatňovať na niektoré pohotovostné služby, ak ich poskytujú neziskové organizácie alebo združenia, keďže by bolo ťažké zachovať osobitnú povahu týchto organizácií, ak by poskytovatelia služieb museli byť vybraní v súlade s postupmi stanovenými v uvedenej smernici.

23 Vnútroštátny súd tiež odkazom najmä na rozsudok Ambulanz Glöckner (C-475/99, EU:C:2001:577) uvádza, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora neziskový charakter organizácie, ktorá vykonáva hospodársku činnosť, predovšetkým činnosť zdravotníckej prepravy, nevedie k vylúčeniu tohto oprávnenia podniku v zmysle ustanovení Zmluvy o FEÚ, čo znamená, že dobrovoľnícke združenia môžu vykonávať hospodársku činnosť rovnako ako iné hospodárske subjekty, najmä tým, že sa budú zúčastňovať verejných obstarávaní. Dodal, že táto judikatúra tiež stanovila, že pojem „zmluvy s peňažným plnením“ v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) smernice 2004/18 sa vzťahuje aj na zmluvy, pri ktorých sa dohodnutá odplata obmedzuje na náhradu nákladov vynaložených na poskytnutie služby, ktorá je predmetom zmluvy, a to najmä odkazom na rozsudok Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce a i. (C-159/11, EU:C:2012:817).

24 Vzhľadom na všetky tieto konštatovania sa vnútroštátnemu súdu javí potrebné, aby sa zásady ochrany hospodárskej súťaže zosúladili s ďalšími špecifickými požiadavkami týkajúcimi sa účasti dobrovoľníckych združení na poskytovaní služieb v sociálnej a zdravotnej oblasti v rámci služby verejného zdravotníctva, pretože aj keď je pravda, že takéto združenia sa v zásade mohli zúčastniť na

verejných obstarávaniach ako „hospodárske subjekty“ v zmysle smernice 2004/18, neznamená to, že z tohto dôvodu majú povinnosť sa ako hospodárske subjekty za každých okolností správať, a už vôbec to neznamená, že obchodná činnosť je zmyslom ich existencie.

25 Podľa vnútroštátneho súdu by okrem toho bolo dôsledkom uloženia povinnosti týmto organizáciám vykonávať obchodnú činnosť namiesto toho, aby im bola len povolená, paradoxne to, že dobrovoľníctvo by nebolo možné využiť na poskytovanie zdravotníckych služieb v širšom zmysle, hoci sociálna súdržnosť, subsidiarita a aj hospodárska životaschopnosť služieb poskytovaných verejnými subjektmi sú v tomto odvetví osobitne dôležité.

26 V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd domnieva, že vzhľadom na to, že zmluvy, o aké ide vo veci samej, sa týkajú poskytovania služieb patriacich do služby verejného zdravotníctva a štruktúra týchto zmlúv striktne rešpektuje zásadu náhrady nákladov, dobrovoľnícke združenia vykonávajú predmetné činnosti na základe týchto zmlúv mimo oblasti obchodovania, čo podľa všeobecného súdu odôvodňuje výnimku z povinnosti vykonať verejné obstarávanie. Podľa vnútroštátneho súdu je to tak *a fortiori* preto, lebo normotvorca pri prijímaní smernice 2014/24 konštatoval, že zachovanie osobitnej povahy neziskových organizácií je len ťažko zlučiteľné s účasťou na výberovom konaní v rámci verejného obstarávania a že vzhľadom na využitie dobrovoľníckej práce by bola ponuka dobrovoľníckej organizácie ťažko porovnateľná s ponukou tradičného hospodárskeho subjektu.

27 Podľa tohto súdu je však potrebné, aby príslušný správny orgán vykonal porovnanie ponúk zainteresovaných dobrovoľníckych združení, ktoré majú prípadne sídlo v inom členskom štáte ako Talianska republika, s cieľom uistiť sa, že odplata nezahŕňa nadmerné prevádzkové náklady.

28 Podľa vnútroštátneho súdu sa napokon zdá, že je nevyhnutné, aby sa pre prípad, že dobrovoľnícke združenia vstúpia na bežný trh, zabezpečila existencia určitých limitov s cieľom zamedziť skresleniu hospodárskej súťaže na trhu klasických hospodárskych subjektov. Skutočnosť, že talianska právna úprava zakazuje týmto združeniam vykonávať inú ako okrajovú obchodnú činnosť, podľa vnútroštátneho súdu postačuje na vylúčenie akéhokoľvek rizika výrazného skreslenia. Podľa vnútroštátneho súdu je však možné tento okrajový charakter kvantifikovať s použitím limitov stanovených smernicou 2014/24, pokiaľ ide o možnosť verejného obstarávateľa uzavrieť zmluvu priamo s iným verejným obstarávateľom.

29 Za týchto podmienok Tribunale amministrativo per il Piemonte (Regionálny správny súd v Piemonte) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Bráni právo Únie v oblasti verejného obstarávania – v prejednávanej veci, keďže ide o vylúčené zmluvy [z pôsobnosti smernice 2004/18], všeobecné zásady voľnej hospodárskej súťaže, zákazu diskriminácie, transparentnosti a proporcionality – vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje priame zadanie služby zdravotníckej prepravy dobrovoľníckym združeniam prevažne organizovaným na základe bezodplatnej pracovnej sily a za náhradu skutočných nákladov?

2. V prípade, že tento typ zadania sa bude považovať za zlučiteľný s právom Únie, treba uskutočniť predbežné porovnanie ponúk predložených viacerými porovnateľnými subjektmi (prípadne vrátane ponúk subjektov z rôznych členských štátov), ktorí sú oprávnení na priame zadanie, s cieľom znížiť riziko nadmerných alebo neprimeraných nákladov a majú sa v tomto zmysle vykladať vnútroštátne právne predpisy, ktoré umožňujú priame zadanie zákazky?

3. V prípade, že tento typ zadania sa bude považovať za zlučiteľný s právom Únie, majú dobrovoľnícke združenia, ktoré sú oprávnené na priame zadanie zákazky, podliehať presným percentuálnym obmedzeniam paralelného prístupu na trh a má sa v tomto zmysle vykladať ustanovenie vnútroštátneho práva, podľa ktorého má byť obchodná činnosť týchto združení okrajová?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

30 Talianska vláda spochybňuje prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu neexistencie dostatočných údajov v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, pokiaľ ide o povahu služieb, o ktoré ide vo veci samej, alebo existenciu cezhraničného záujmu, takže podľa nej nie je možné určiť, či je v tomto prípade právo Únie skutočne uplatniteľné.

31 Táto námietka neprípustnosti sa musí zamietnuť.

32 Po prvé totiž údaje uvedené v rozhodnutí vnútroštátneho súdu týkajúce sa povahy služieb, ktoré sú predmetom zmlúv, o ktoré ide vo veci samej, konkrétne služby zdravotníckej prepravy, a osobitne služby prepravy pacientov podrobujúcich sa dialýze, ktorí potrebujú cudziu pomoc, na účely ich liečby, ako aj kontext, v akom boli tieto zmluvy uzatvorené, sú postačujúce na to, aby umožňovali dotknutým osobám riadne predložiť svoje pripomienky, pokiaľ ide o položené otázky, a Súdnemu dvoru na ne odpovedať.

33 Po druhé je potrebné konštatovať, že platí, ako vyplýva z prvej položenej otázky, že vnútroštátny súd vychádza z predpokladu, podľa ktorého sa smernica 2004/18 v tomto prípade nemôže uplatňovať, pričom jediné uplatniteľné sú podľa neho len relevantné zásady Zmluvy, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorú tieto zásady zahŕňajú.

34 Tento predpoklad však nie je jediný, ktorý treba zohľadniť.

35 V prvom rade je totiž potrebné pripomenúť, že smernica 2004/18 sa uplatňuje na verejné zákazky na služby, ktoré článok 1 ods. 2 písm. d) tejto smernice definuje ako iné verejné zákazky ako verejné zákazky na práce alebo na dodávku tovaru, ktorých predmetom je poskytnutie služieb uvedených v prílohe II uvedenej smernice.

36 Táto príloha je rozdelená na dve časti, a to A a B. Také služby zdravotníckej prepravy, o aké ide vo veci samej, môžu podľa údajov poskytnutých vnútroštátnym súdom patriť do kategórie 2 uvedenej v prílohe II A smernice 2004/18, pokiaľ ide o dopravný aspekt týchto služieb, a aj do kategórie 25 uvedenej v prílohe II B tejto smernice, pokiaľ ide o ich zdravotnícky aspekt (pokiaľ ide o služby pohotovostnej zdravotníckej prepravy, pozri rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 34 a citovanú judikatúru).

37 Pokiaľ ide o služby zmiešanej povahy, ktoré spadajú do prílohy II A aj II B smernice 2004/18, uplatní sa článok 22 tejto smernice. Podľa tohto článku verejné zákazky, ktorých hodnota je vyššia ako prahová hodnota stanovená v článku 7 tejto smernice a ktoré sa týkajú takýchto služieb, sa zadávajú podľa súboru procesných pravidiel stanovených v článkoch 23 až 55 uvedenej smernice, ak je hodnota dopravných služieb uvedených v tejto prílohe II A vyššia ako hodnota zdravotníckych služieb uvedených v tejto prílohe II B (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 40).

38 V opačnom prípade, to znamená, ak je hodnota zdravotníckych služieb vyššia ako hodnota dopravných služieb, zákazka sa zadáva len v súlade s článkom 23 a článkom 35 ods. 4 smernice 2004/18. Naopak, ostatné pravidlá týkajúce sa koordinácie postupov stanovených v tejto smernici, najmä pravidlá týkajúce sa povinnosti vytvorenia súťažného prostredia zverejnením predchádzajúceho oznámenia a pravidlá o kritériách na zadanie zákazky, sa na tieto zákazky nevzťahujú (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 41 a citovaná judikatúra).

39 Normotvorca Únie totiž vychádzal z predpokladu, že zákazky na služby patriace do prílohy II B smernice 2004/18 vzhľadom na ich osobitnú povahu *a priori* nemajú cezhraničný význam, ktorý by dostatočne odôvodňoval, aby sa ich zadanie uskutočnilo prostredníctvom zadávacieho konania

umožňujúceho podnikom z iných členských štátov dozvedieť sa o oznámení o vyhlásení zadávacieho konania a podať ponuku (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 42 a citovaná judikatúra).

40 Z bodov 38 a 39 tohto rozsudku vyplýva, že za predpokladu, že hodnota zmluvy, o ktorú ide vo veci samej, je vyššia ako relevantná prahová hodnota stanovená v článku 7 smernice 2004/18, zadávacie konanie sa musí uskutočniť v súlade s pravidlami stanovenými touto smernicou. Podľa toho, či je, alebo nie je hodnota dopravných služieb vyššia ako hodnota zdravotníckych služieb, uplatní sa buď súbor procesných pravidiel tejto smernice, alebo len pravidlá stanovené v článku 23 a článku 35 ods. 4 uvedenej smernice. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či táto zmluva patrí do prílohy II A smernice 2004/18 a aj do prílohy II B tejto smernice a či prevyšuje prahovú hodnotu uplatnenia. Vnútroštátnemu súdu navyše prináleží stanoviť hodnotu predmetných dopravných služieb a zdravotníckych služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 43).

41 Ak by bola hodnota zmluvy, o ktorú ide vo veci samej, vyššia ako relevantná prahová hodnota stanovená v uvedenom článku 7 a hodnota dopravných služieb vyššia ako hodnota zdravotníckych služieb, smernica 2004/18 by sa v celom rozsahu uplatnila. Naopak, v prípade, ak by vnútroštátny súd konštatoval, že uvedená prahová hodnota sa buď nedosiahla, alebo že hodnota zdravotníckych služieb je vyššia ako hodnota dopravných služieb, uplatnili by sa len všeobecné zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania vyplývajúce z článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, a to nad rámec článku 23 a článku 35 ods. 4 smernice 2004/18 (pozri v tomto zmysle rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, body 44 a 45, ako aj citovanú judikatúru).

42 Aby sa však tieto zásady mohli v oblasti verejného obstarávania uplatniť na činnosti v situácii, ktorá sa vo všetkých relevantných ohľadoch obmedzuje len na jeden členský štát, je nevyhnutné, aby zákazka, o akú ide vo veci samej, predstavovala nepochybný cezhraničný záujem (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 46 a citovaná judikatúra).

43 Okrem toho nemožno vylúčiť, že zmluva, o ktorú ide vo veci samej, bola uzatvorená na základe dohody medzi Výkonným orgánom regiónu Piemont a ANPAS – Comitato regionale Piemonte ako územnou koordinačnou organizáciou s cieľom upraviť vzťahy medzi miestnymi zdravotníckymi agentúrami v tomto regióne a dobrovoľníckymi združeniami pridruženými k tejto organizácii, pokiaľ ide o služby zdravotníckej prepravy.

44 Takáto dohoda sa musí považovať za rámcovú dohodu v zmysle smernice 2004/18, pokiaľ zodpovedá definícii uvedenej v článku 1 ods. 5 tejto smernice, ktorá sa vzťahuje na akékoľvek dohody uzatvorené medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi a jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi, ktorej cieľom je stanoviť podmienky upravujúce zákazky, ktoré sa budú zadávať počas daného obdobia, najmä pokiaľ ide o cenu a prípadne aj o predpokladané množstvo, pričom platí, že rámcová dohoda nemusí nutne stanovovať všetky podmienky nasledujúcich zákaziek, ako to vyplýva z článku 32 ods. 4 druhého pododseku druhej zarážky tejto smernice. Vnútroštátnemu súdu prináleží vykonať potrebné posúdenia, pokiaľ ide o dohodu uvedenú v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, a overiť, či je táto dohoda rámcovou dohodou v zmysle smernice 2004/18, a ak áno, či zmluva, o ktorú ide v konaní vo veci samej, bola uzatvorená na základe tejto rámcovej dohody.

45 V tejto súvislosti je potrebné na jednej strane pripomenúť, že podľa článku 9 ods. 9 smernice 2004/18 sa pri rámcových dohodách vychádza z najvyššej predpokladanej hodnoty všetkých zákaziek predpokladaných počas celej doby platnosti predmetnej rámcovej dohody.

46 Na druhej strane, pokiaľ ide o uplatniteľnosť smernice 2004/18 alebo všeobecných zásad transparentnosti a rovnosti zaobchádzania vyplývajúcich z článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ na takúto rámcovú dohodu, uplatnia sa úvahy uvedené najmä v bodoch 37, 38, 41 a 42 predmetného rozsudku. Ak by vnútroštátny súd konštatoval, že smernica 2004/18 sa na túto rámcovú dohodu v celom rozsahu

uplatňuje, je potrebné zdôrazniť, že podľa článku 32 ods. 2 tejto smernice uzatvorenie rámcovej dohody implikuje, že verejní obstarávatelia sa spravujú procesnými pravidlami stanovenými v uvedenej smernici pre všetky etapy tejto rámcovej dohody až po zadanie zákaziek na základe tejto dohody. Toto ustanovenie navyše vyžaduje, aby zákazky, ktoré sú založené na rámcovej dohode, boli zadávané podľa podmienok stanovených v tejto rámcovej dohode a podľa postupov stanovených v článku 32 ods. 3 a 4 smernice 2004/18.

47 Aj keď vnútroštátny súd vychádza z predpokladu, že sú uplatniteľné všeobecné zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania vyplývajúce z článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, nekonštatoval však potrebné skutočnosti, na základe ktorých by Súdny dvor mohol overiť, či v konaní vo veci samej existuje nepochybný cezhraničný záujem. Ako vyplýva z článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania by mal mať Súdny dvor možnosť oboznámiť sa so zhrnutím skutkového stavu, z ktorého prejudiciálne otázky vychádzajú, ako aj so spojitosťou existujúcou najmä medzi týmto skutkovým stavom a prejudiciálnymi otázkami. Potrebné skutočnosti, na základe ktorých je možné overiť existenciu nepochybného cezhraničného záujmu, ako aj vo všeobecnosti uskutočniť všetky zistenia prináležiace vnútroštátnemu súdu a od ktorých závisí uplatňovanie aktu sekundárneho alebo primárneho práva Únie, treba zistiť pred predložením veci Súdnemu dvoru (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 47).

48 Z dôvodu ducha spolupráce, ktorý existuje vo vzťahoch medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom v rámci prejudiciálneho konania, absencia takýchto predchádzajúcich zistení vnútroštátneho súdu týkajúcich sa existencie prípadného nepochybného cezhraničného záujmu však nevedie k neprípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ak sa napriek týmto nedostatkom Súdny dvor vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce zo spisu domnieva, že je schopný poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď. Platí to najmä v prípade, keď rozhodnutie vnútroštátneho súdu obsahuje dostatok relevantných skutočností na to, aby bolo možné posúdiť prípadnú existenciu takéhoto záujmu. Súdny dvor však svoju odpoveď poskytuje len s výhradou, že vnútroštátny súd konštatuje nepochybný cezhraničný záujem vo veci samej na základe podrobného posúdenia všetkých relevantných skutočností týkajúcich sa veci samej (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 48 a citovaná judikatúra).

49 Treba konštatovať, že v takomto prípade by sa všeobecné zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania vyplývajúce z článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ mohli na zmluvy, o aké ide vo veci samej, prípadne na rámcovú dohodu, na základe ktorej sú tieto zmluvy uzatvorené, v zásade uplatňovať.

50 Preto je potrebné považovať návrh na začatie prejudiciálneho konania za prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

51 Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či sa majú predpisy práva Únie v oblasti verejného obstarávania vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá umožňuje miestnym orgánom poveriť poskytovaním zdravotníckej prepravy priamym zadaním bez akejkoľvek formy zverejnenia dobrovoľnícke združenia, ktoré za poskytovanie týchto služieb dostanú len náhradu skutočne vynaložených nákladov na tento účel.

52 Na úvod je potrebné pripomenúť, že zmluva sa nemôže vyhnúť pojmu verejná zákazka len z toho dôvodu, že dohodnutá odplata sa obmedzuje na náhradu nákladov vynaložených na poskytnutie dohodnutej služby alebo že táto zmluva sa uzatvára s neziskovým subjektom (pozri v tomto zmysle rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, body 36 a 37, ako aj citovanú judikatúru).

53 Vzhľadom na uvedené je odpoveď na položenú otázku rôzna podľa toho, či sa smernica 2004/18 uplatňuje v plnom rozsahu, alebo naopak, či sa musia zohľadňovať všeobecné zásady transparentnosti a rovnosti zaobchádzania vyplývajúce z článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ.

54 V prvom rade treba konštatovať, že smernica 2004/18 bráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá umožňuje miestnym orgánom poveriť poskytovaním služieb zdravotníckej prepravy priamym zadaním bez akejkoľvek formy zverejnenia dobrovoľnícke organizácie (pozri v tomto zmysle rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 44).

55 V druhom rade je potrebné jednak pripomenúť, že cieľom práva Únie v oblasti verejného obstarávania, pokiaľ ide najmä o verejné zákazky na služby, je zabezpečenie voľného pohybu služieb a otvorenie sa nenarušenej a čo najširšej hospodárskej súťaži v členských štátoch, a jednak konštatovať, že uplatňovanie takej vnútroštátnej právnej úpravy, o akú ide vo veci samej, vedie k výsledku, ktorý je v rozpore s týmito cieľmi, pretože z predmetných zákaziek vylučuje subjekty, ktoré nemajú dobrovoľnícke poslanie (pozri v tomto zmysle rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, body 51 a 52).

56 Zadanie zákazky podniku so sídlom v členskom štáte verejného obstarávateľa tejto zákazky bez akejkoľvek transparentnosti predstavuje rozdiel v zaobchádzaní v neprospech podnikov usadených v iných členských štátoch, ktoré by mohli mať o túto zákazku záujem. Taký rozdiel v zaobchádzaní, ktorý pri vylúčení všetkých podnikov so sídlom v inom členskom štáte svedčí v zásade v neprospech týchto podnikov, predstavuje, pokiaľ nie je odôvodnený objektívnymi okolnosťami, nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ktorá je podľa článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ zakázaná (pozri v tomto zmysle rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 52 a citovanú judikatúru).

57 Zo všetkých týchto skutočností, konkrétne z vnútroštátneho právneho rámca, z povahy predmetných služieb patriacich do kontextu národnej zdravotnej služby, zo zistení vnútroštátneho súdu týkajúcich sa pozitívneho dosahu zmlúv, o aké ide vo veci samej, na rozpočet, a v podstate z dobrovoľníckeho charakteru združení, ktoré sú zmluvnými stranami týchto zmlúv, vyplýva, že poverenie týchto združení organizovaním zdravotníckej prepravy možno odôvodniť zásadami univerzality a solidarity, ako aj dôvodmi hospodárskej efektívnosti a primeranosti, keďže toto poverenie umožňuje, aby bola táto služba vo všeobecnom záujme zabezpečovaná z rozpočtového hľadiska v podmienkach hospodárskej vyrovnanosti organizáciami, ktoré boli založené predovšetkým na to, aby slúžili všeobecnému záujmu.

58 Právo Únie takéto ciele zohľadňuje.

59 Po prvé v tejto súvislosti treba pripomenúť, že právo Únie neobmedzuje právomoc členských štátov upraviť svoje systémy verejného zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 55 a citovaná judikatúra).

60 Platí, že členské štáty nemôžu pri výkone tejto právomoci prijať alebo zachovávať nedôvodné obmedzenia výkonu základných slobôd v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti. Pri skúmaní dodržiavania tohto zákazu sa však musí zohľadniť skutočnosť, že zdravie a život osôb zaujímajú prvé miesto medzi Zmluvou chránenými hodnotami a záujmami a že prináleží členským štátom, ktoré disponujú mierou voľnej úvahy, aby rozhodli o úrovni, na ktorej chcú zaistiť ochranu verejného zdravia, ako aj o spôsobe, akým sa má táto úroveň dosiahnuť (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 56 a citovaná judikatúra).

61 Okrem toho nielen samotné riziko závažného ohrozenia finančnej rovnováhy systému sociálneho zabezpečenia môže predstavovať naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý je spôsobilý odôvodniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb, ale aj cieľ zachovania vyváženého zdravotného a nemocničného systému prístupného všetkým z dôvodov verejného zdravia môže takisto patriť medzi výnimky z dôvodov verejného zdravia, pokiaľ taký cieľ prispieva k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany zdravia. To sa týka aj opatrení, ktoré na jednej strane sledujú všeobecný cieľ zabezpečiť na území dotknutého členského štátu dostatočný a stály prístup k vyváženému rozsahu zdravotnej starostlivosti vysokej kvality a na druhej strane pomáhajú pri napĺňaní úsilia kontrolovať náklady a vyhnúť sa v rámci možností akémukoľvek plytvaniu finančnými, technickými a ľudskými zdrojmi (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 57 a citovaná judikatúra).

62 V druhom rade členský štát môže v rámci voľnej úvahy, ktorou disponuje na určenie úrovne ochrany verejného zdravia a úpravu svojho systému sociálneho zabezpečenia, rozhodnúť, že poverenie dobrovoľníckych združení zodpovedá sociálnemu účelu služby zdravotníckej prepravy a že môže prispieť ku kontrole nákladov súvisiacich s touto službou (pozri v tomto zmysle rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 59).

63 Systém organizácie služby zdravotníckej prepravy, o aký ide vo veci samej, ktorý príslušným orgánom umožňuje poveriť dobrovoľnícke združenia, musí účelne prispievať k naplneniu sociálneho účelu, ako aj cieľov solidarity a rozpočtovej efektívnosti, na ktorých je tento systém založený (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 60).

64 V tejto súvislosti sa vyžaduje, aby v tomto rámci zapojené dobrovoľnícke združenia nesledovali iné ciele ako tie, ktoré sú uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, aby v dôsledku poskytovania služieb nedosahovali zisk, a to bez ohľadu na náhradu variabilných, stálych a dlhodobých nákladov vynaložených na ich poskytovanie, a aby z ich činnosti nedosahovali zisk ani ich členovia. Ak je však prípustné využiť pracovníkov, bez ktorých by tieto združenia boli takmer celkom zbavené možnosti účinne vykonávať činnosti vo viacerých oblastiach, ktoré pripúšťajú prirodzené uplatnenie zásady solidarity, tak činnosť uvedených združení musí byť v prísnom súlade s požiadavkami vnútroštátnych predpisov, ktoré sa na ne vzťahujú (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 61).

65 Vzhľadom na všeobecnú zásadu práva Únie spočívajúcu v zákaze zneužitia práva nemožno uplatnenie týchto právnych predpisov rozšíriť tak, aby sa vzťahovali aj na zneužívajúce praktiky dobrovoľníckych združení alebo dokonca ich členov. Činnosť dobrovoľníckych združení môžu teda pracovníci vykonávať len v rozsahu nevyhnutnom na ich riadne fungovanie. Pokiaľ ide o náhradu nákladov, malo by sa dohliadnuť na to, aby sa pod zámienkou dobrovoľníckej činnosti nevykonávala žiadna zisková činnosť, a to ani nepriamym spôsobom, a aby sa dobrovoľníkovi nahradili výlučne len skutočne vynaložené náklady v súvislosti s poskytovanou činnosťou, a to v rámci medzí, ktoré si samotné združenia vopred stanovili (rozsudok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C-113/13, EU:C:2014:2440, bod 62).

66 V prípade uvedenom v bode 55 tohto rozsudku prináleží vnútroštátnemu súdu, aby vykonal všetky potrebné posúdenia na účely overenia, či zmluva a prípadne rámcová dohoda, o ktoré ide vo veci samej, ako ich upravuje uplatniteľná právna úprava, účinne prispievajú k naplneniu sociálneho účelu, ako aj cieľov solidarity a rozpočtovej efektívnosti.

67 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba odpovedať na prvú otázku tak, že články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá umožňuje miestnym orgánom poveriť poskytovaním služieb zdravotníckej prepravy priamym zadaním bez akejkoľvek formy zverejnenia dobrovoľnícke združenia, pokiaľ právny a zmluvný rámec, v ktorom sa vykonáva činnosť týchto organizácií, účinne prispieva k naplneniu sociálneho účelu, ako aj cieľov solidarity a rozpočtovej efektívnosti.

O druhej otázke

68 Svojou druhou otázkou založenou na predpoklade, že smernica 2004/18 sa neuplatňuje na takú zmluvu, o akú ide vo veci samej, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade, že členský štát umožňuje verejným orgánom priamo poveriť dobrovoľnícke združenia plnením určitých úloh, pri dodržaní podmienok, ktoré v tejto súvislosti ukladá právo Únie, musí verejný orgán, ktorý má v úmysle uzatvoriť zmluvy s takýmito združeniami, vopred porovnať návrhy rôznych združení s cieľom vyhnúť sa prípadným nadmerným nákladom.

69 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že podľa výroku rozsudku Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i. (C-113/13, EU:C:2014:2440), ako aj bodu 67 tohto rozsudku, ak sú splnené všetky podmienky, ktoré podľa práva Únie umožňujú členskému štátu upraviť poverenie dobrovoľníckeho združenia, poskytovaním služieb zdravotníckej prepravy možno poveriť tieto združenia priamym zadaním bez akejkoľvek formy zverejnenia.

70 Neexistencia požiadavky zverejnenia implikuje, že verejné orgány, ktoré za uvedených podmienok poverujú dobrovoľnícke združenia, nie sú podľa práva Únie povinné organizovať porovnanie dobrovoľníckych organizácií.

71 Je však potrebné pripomenúť, ako bolo zdôraznené v bode 60 rozsudku Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i. (C-113/13, EU:C:2014:2440), ako aj v bode 63 tohto rozsudku, že zákonnosť poverenia dobrovoľníckych združení predovšetkým podlieha podmienke, že toto poverenie účinne prispieva k dosiahnutiu cieľa rozpočtovej efektívnosti. Preto podmienky vykonávania uvedeného poverenia, ako sú stanovené v zmluvách uzatvorených s týmito združeniami, ako aj v prípadnej rámcovej dohode, musia tiež prispievať k realizácii tohto cieľa. Navyše ako bolo uvedené v bode 62 rozsudku Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i. (C-113/13, EU:C:2014:2440), ako aj v bode 65 tohto rozsudku, všeobecná zásada zákazu zneužitia práva sa uplatňuje, pokiaľ ide o náhradu nákladov vynaložených dobrovoľníckymi združeniami.

72 Preto je potrebné na druhú otázku odpovedať tak, že ak členský štát umožňuje verejným orgánom priamo poveriť dobrovoľnícke združenia plnením určitých úloh, verejný orgán, ktorý má v úmysle uzatvoriť zmluvy s takýmito združeniami, nemusí podľa práva Únie vopred porovnať návrhy rôznych združení.

O tretej otázke

73 Svojou treťou otázkou založenou na predpoklade, že smernica 2004/18 sa neuplatňuje na takú zmluvu, o akú ide vo veci samej, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade, že členský štát, ktorý umožňuje verejným orgánom priamo poveriť dobrovoľnícke združenia plnením určitých úloh, pri dodržaní podmienok, ktoré v tejto súvislosti ukladá právo Únie, oprávňuje tieto združenia vykonávať určité obchodné činnosti, musí tento členský štát v tejto súvislosti stanoviť presné hranice vyjadrené percentom činností alebo zdrojov uvedených združení.

74 Na úvod, pokiaľ ide o samotnú zásadu výkonu činnosti neziskovej organizácie na trhu, z bodu 48 rozsudku CoNISMa (C-305/08, EU:C:2009:807) vyplýva, že táto otázka spadá do právomoci vnútroštátnych zákonodarcov.

75 Navyše v súlade s bodom 61 rozsudku Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i. (C-113/13, EU:C:2014:2440), ako aj bodom 64 tohto rozsudku činnosť dobrovoľníckych združení musí nevyhnutne rešpektovať požiadavky stanovené vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá sa na ne uplatňuje. Súdny dvor teda konštatoval, že v rámci hraníc stanovených daným rozsudkom patrí vymedzenie činností týchto združení do právomoci členských štátov.

76 V dôsledku toho prináleží vnútroštátnemu zákonodarcovi, ktorý umožňuje verejným orgánom poveriť dobrovoľnícke združenia plnením určitých úloh a ktorý týmto združeniam umožnil vykonávať obchodnú činnosť na trhu, aby rozhodol, či je vhodnejšie vymedziť túto činnosť stanovením číselného obmedzenia, alebo iným spôsobom.

77 Dodržanie hraníc stanovených v bodoch 60 až 62 rozsudku Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i. (C-113/13, EU:C:2014:2440), pripomenutých v bodoch 63 až 65 tohto rozsudku, však zásadne implikuje rešpektovanie samotnej povahy týchto dobrovoľníckych združení.

78 Z toho vyplýva, že akákoľvek obchodná činnosť vykonávaná takýmito združeniami na trhu musí byť okrajová a musí podporovať výkon ich dobrovoľníckej činnosti.

79 Na tretiu otázku je preto potrebné odpovedať tak, že ak členský štát, ktorý umožňuje verejným orgánom priamo poveriť dobrovoľnícke združenia plnením určitých úloh, oprávňuje tieto združenia vykonávať určité obchodné činnosti, tomuto členskému štátu prináleží stanoviť hranice, v rámci ktorých sa môžu tieto činnosti vykonávať. Tieto hranice však musia zabezpečovať, aby uvedené obchodné činnosti boli okrajové vo vzťahu k všetkým činnostiam takýchto združení a aby podporovali výkon ich dobrovoľníckej činnosti.

O trovách

80 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá umožňuje miestnym orgánom poveriť poskytovaním služieb zdravotníckej prepravy priamym zadaním bez akejkoľvek formy zverejnenia dobrovoľnícke združenia, pokiaľ právny a zmluvný rámec, v ktorom sa vykonáva činnosť týchto organizácií, účinne prispieva k naplneniu sociálneho účelu, ako aj cieľov solidarity a rozpočtovej efektívnosti.**

2. **Ak členský štát umožňuje verejným orgánom priamo poveriť dobrovoľnícke združenia plnením určitých úloh, verejný orgán, ktorý má v úmysle uzatvoriť zmluvy s takýmito združeniami, nemusí podľa práva Únie vopred porovnať návrhy rôznych združení.**

3. **Ak členský štát, ktorý umožňuje verejným orgánom priamo poveriť dobrovoľnícke združenia plnením určitých úloh, oprávňuje tieto združenia vykonávať určité obchodné činnosti, tomuto členskému štátu prináleží stanoviť hranice, v rámci ktorých sa môžu tieto činnosti vykonávať. Tieto hranice však musia zabezpečovať, aby uvedené obchodné činnosti boli okrajové vo vzťahu k všetkým činnostiam takýchto združení a aby podporovali výkon ich dobrovoľníckej činnosti.**

Podpisy